

PANOPTIKUM – nowy standard wspierania muzeów w Polsce

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: czwartek, 26, czerwiec 2025 09:01

Alicja Cisowska

Odsłony: 300

Nowoczesne magazyny muzealne, pracownie konserwatorskie, fotograficzne i digitalizacyjne oraz sale edukacyjne i konferencyjne powstały w ramach projektu „Panoptikum - centrum kompetencji dla muzeów - wspomaganie muzeów w procesie innowacji i na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego”.

Projekt realizuje Narodowy Instytut Muzeów dzięki dotacji przyznanej przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego z programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS). Od czerwca 2025 roku Panoptikum staje się oddziałem NIM. Działalność rozpocznie w 2027 roku. Całkowita wartość projektu to 184,18 mln zł.

Nowy standard wspierania muzeów w Polsce

Zaledwie niewielka część spośród około 20 milionów muzealiów, którymi opiekują się polskie muzea, jest dostępna dla publiczności. Większość zbiorów znajduje się w magazynach, których warunki przechowywania nie zawsze spełniają współczesne standardy bezpieczeństwa i ochrony dziedzictwa. Niewiele muzeów dysponuje też odpowiednim zapleczem konserwatorskim i digitalizacyjnym.

Odpowiedzią na te potrzeby jest PANOPTIKUM – centrum kompetencji dla muzeów, projekt zainicjowany w 2016 roku przez Departament Dziedzictwa Kulturowego MKiDN. Wzorowany na rozwiązaniach z Danii, Holandii czy Finlandii, projekt realizuje Narodowy Instytut Muzeów (wcześniej: Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów).

Etap budowy zakończony

W czerwcu 2025 roku zakończył się pierwszy etap inwestycji – budowa głównego budynku PANOPTIKUM. Obiekt o powierzchni ponad 21 tys. m² zlokalizowany na 18-hektarowej działce na granicy Lesznowoli i Magdalenki mieści:

- magazyny muzealne o powierzchni 15 tys. m²,
- pracownie konserwatorskie, fotograficzne i digitalizacyjne,
- sale edukacyjne i konferencyjne.

Zadanie zostało dofinansowane jako projekt „Panoptikum – centrum kompetencji dla muzeów – wspomaganie muzeów w procesie innowacji i na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego” w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko. Dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 40,23 mln zł. Całkowita wartość projektu to 184,18 mln zł.

Przestrzeń również dla mieszkańców

W ramach inwestycji zadbano także o potrzeby lokalnej społeczności. Na terenie kompleksu powstały park, plac zabaw, ścieżki rowerowe oraz alejki spacerowe.

Nowoczesność i ekologia

PANOPTIKUM to pierwsza inwestycja w polskim sektorze kultury realizowana zgodnie z rygorystycznymi normami środowiskowymi systemu BREEAM. Obecnie trwa procedura przyznania budynkowi certyfikatu BREEAM Outstanding, najwyższego możliwego poziomu oceny projektowej.

PANOPTIKUM – nowy standard wspierania muzeów w Polsce

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: czwartek, 26, czerwiec 2025 09:01

Alicja Cisowska

Odsłony: 300

Do końca 2026 roku potrwa etap wyposażania magazynów oraz uruchamiania pracowni i przestrzeni edukacyjnych. Od czerwca 2025 roku PANOPTIKUM funkcjonuje jako oddział Narodowego Instytutu Muzeów, a pełną działalność operacyjną rozpocznie w 2027 roku.

Narodowy Instytut Muzeów, powołany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, to instytucja ekspercka, która wspiera muzea w rozwijaniu kompetencji, zarządzaniu zbiorami i poszerzaniu oferty dla publiczności. Kluczowe obszary działalności NIM to:

- upowszechnianie wiedzy o muzeach i zbiorach publicznych,
- wyznaczanie standardów i dobrych praktyk,
- rozwój zawodowy muzealników,
- promocja odpowiedzialnego zarządzania dziedzictwem,
- bezpieczeństwo zbiorów w czasie pokoju i kryzysów,
- współpraca międzynarodowa.

Instytut organizuje m.in. prestiżowy Konkurs na Wydarzenie Muzealne Roku „Sybilla”, nagradzający najcenniejsze inicjatywy muzealne w Polsce.

Źródło: MKiDN